

КАРАР

«13» май 2024 ел

№ 325

**«2024-2026 елларда Арча муниципаль
районында мәгарифне үстерү» муниципаль
программасын раслау турында**

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрдәгә 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «Мәгариф турында» 2013 елның 22 июлдәгә 68-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә Арча муниципаль районы Башкарма комитеты карар бирә:

1. «2024-2026 елларда Арча муниципаль районында мәгарифне үстерү» муниципаль программасын расларга.

1. «Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы ФБП» МКУнә тәкъдим итәргә:

2.1. Бу максатларга жирле бюджетта каралган ассигнованиеләр чикләрендә программаны финанслауны гамәлгә ашырырга.

2.2. Арча муниципаль районы бюджетын формалаштырганда чираттагы финанс елына муниципаль программа чараларын финанслау күләмнәрен жыелма бюджет бүленешенә кертергә.

3. Арча муниципаль районы Башкарма комитетының «Мәгариф идарәсе» МУнә муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыруны координацияләүне тәэмин итәргә.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru/>) бастырып чыгарырга һәм «Интернет» челтәрендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының рәсми сайтында (<http://pravo.tatarstan.ru/>) урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе урынбасарына йөкләргә.

Башкарма комитет житәкчесе

Р.М. Гатиятов

**«2024-2026 елларда Арча муниципаль
районында мәгарифне үстерү»
муниципаль программасы**

Муниципаль программаның паспорты
«2024-2026 елларда Арча муниципаль районында мәгарифне үстерү»

1. Муниципаль программа исеме	«2024-2026 елларда Арча муниципаль районында мәгарифне үстерү» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
2. Муниципаль программаны эшләү өчен нигез	1) «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 29.12.2012 № 273 – ФЗ Федераль закон; 2) «Мәгариф турында» 19.10.1993 ел, №1982-ХП Татарстан Республикасы законы (2016 елның 30 июнендәге редакциядә); 3) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 №131-ФЗ Федераль закон; 4) «Россия Федерациясендә бала хокукларының төп гарантияләре турында» 24.07.1998 № 124-ФЗ Россия Федерациясе законы; 5) «Россия Федерациясе халыклары телләре турында» 25.10.1991 №1807-1 Россия Федерациясе законы; 6); «Татарстан Республикасы дәүләт телләре турында» 06.10.1992 № 08.07-1560-ФЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы; 7) «2018 -2025 елларга мәгарифне үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасы; 8) «2014 – 2025 елларга Татарстан Республикасында мәгариф һәм фәнне үстерү» дәүләт программасы; 9) 2017 - 2021 елларга һәм 2030 елга кадәрге чорга Татарстан Республикасында мәгарифне үстерү стратегиясе; 10) «Татарстан Республикасы мәгариф хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрүнең персональләштерелгән системасы турында» ТР Мәгариф һәм фән министрлыгының 12.11.2014 №6492/14 боерыгы; 11) «2018 елга Татарстан Республикасы мәгариф хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү һәм һөнәри яңадан әзерләүнең өстәмә һөнәри программалары (модульләре) республика реестрын раслау турында» Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының 23.11.2017 №под-1879/17 боерыгы.
3. Муниципаль программаның муниципаль заказчысы	АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
4. Муниципаль программаның төп максаты	Арча муниципаль районында халыкның үзгәрәп торган таләпләренә һәм жәмгыятьне һәм икътисадны үстерүнең перспективалы бурычларына туры китереп югары сыйфатлы белем бирүне тәмин итү. Арча муниципаль районында яшәүчеләрнең конкурентлыкка сәләтлелекне һәм тормыш сыйфатын

	<p>арттыруның кирәкле шарты буларак муниципаль белем бирү системасын үстерүнең заманча механизмнарын төзү.</p>
<p>5. Муниципаль программаның төп бурычлары</p>	<p>Халыкның гомуми белем бирү хезмәтләреннән тигез файдалана алуын тәэмин итә торган мәгариф челтәрен һәм финансы-иқтисади механизмнарын формалаштыру; белем бирүнең сыйфатын күтәрү; мәктәпкәчә белем бирүнең вариатив рәвешләрен үстерү; һәр баланың оптималь үсеш дәрәжәсенә ирешү өчен белем бирү оешмаларының тәрбия-белем бирү процессына инновацион белем бирү технологияләрен кертү; мәктәп укучылары өчен социаль адаптациянең бертигез башлангыч мөмкинлекләрен булдыру, актив һәм сәламәт яшәү рәвешенә ихтыяж тәрбияләү; гомуми белем бирүнең 2 нче дәрәжәсенә федераль дәүләт белем бирү стандартларын кертү; гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның югары технологияле иқтисадта алга таба укытуга һәм эшчәнлеккә әзерлеген тәэмин итү өчен мәгариф һәм белем бирү мохите эчтәлеген модернизацияләү; Арча районы өстәмә белем бирү системасының потенциалын киңәйтү, яшь талантларны һәм укуга югары мотивацияле балаларны үстерү өчен шартлар тудыру; мәктәп укучыларының шәхси, психик һәм рухи үсеше, аларның тормыш үзбилгеләнүе мәнфәгатьләрендә балаларга өстәмә белем бирү системасын тотрыклы үстерүнең социаль һәм идарә шартлары комплексын булдыру; педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту, педагогларны эшнен сыйфатын яхшыртуга һәм өзлексез һөнәри үсешкә мотивацияләү механизмнарын булдыру; милли мәгарифне үстерү; сәләтле балалар белән эшләү системасының нәтижәләгән арттыру; Арча муниципаль районының милли һәм территорияль үзенчәлекләрен исәпкә алып, туган телдәге гомуми белем бирү оешмаларының оптималь челтәрен саклау; хәзерге заман укытучысын педагогның һөнәри стандартын гамәлгә кертүгә әзерләү; 2021-2024 елларга Арча муниципаль районының социаль сәясәтендә инклюзия концепциясен гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру; мәгариф оешмаларында белем алу өчен махсус шартларны ФГОС һәм ФГОС ОВЗ таләпләренә туры китерү; укучыларның һөнәри юнәлешенә бердәм системасын булдыру, алдан әзерлекне һәм профильле укытуны үстерү; Россия укучылар хәрәкәтенә Татарстан төбәгә бүлеген үстерү.</p>

6. Муниципаль программаның төп чараларын үтәүчеләр	Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитетының «Мәгариф идарәсе» МУ										
7. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2024-2026 еллар										
8. Муниципаль программа максатларына ирешү индикаторлары	<p>Программа чараларын тулы күләмдә гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә и решергә мөмкинлек бирә: өч яшьтән алып жиде яшькә кадәрге балаларга мәктәпкәчә белем бирүне 100 процент күләмдә тәмин итү; мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең гомуми саныннан мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт стандартына яраклаштырылган программалар буенча белем алучы тәрбияләнүчеләрнең чагыштырма санын 100 процентка житкерү;</p> <p>гомуми белем бирү оешмаларында яңа федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә укучыларның чагыштырма санын 80 процентка кадәр житкерү; гомуми белем бирү оешмалары укучыларының гомуми саныннан 30 яшькә кадәрге укучыларның чагыштырма санын 30 процентка кадәр житкерү;</p> <p>инвалид балаларның гомуми саныннан белем алуға каршылык булмаган, ерактан торып белем алу технологияләре буенча өйдә гомуми белем бирү программалары буенча белем алучы инвалид балаларның чагыштырма санын 100 процент дәрәжәсендә саклау;</p> <p>гомуми белем бирү программалары буенча укучыларның гомуми саныннан гомуми белем бирү программалары буенча укучыларның төрле дәрәжәдәге олимпиадаларда һәм конкурсларда катнашучыларның чагыштырма санын 50 процентка кадәр житкерү;</p> <p>БДИны 80 һәм аннан да югарырак баллга тапшырган муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучылар өлешен арттыру; укучыларның профиль алды һәм профиль белеме белән колачлануын 100 процентка житкерү; хәзерге заман укучысын педагогның һөнәри стандартын этаплап кертүгә 100 процент әзерләү</p>										
9. Муниципаль программаны финанслауның күләмнәре һәм чыганакалары	<p>2024-2026 елларга Программаны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме 3 769 959,60 мең сум тәшкил итә. Фараз характерында һәм билгеләнгән тәртиптә үзгәртелергә тиеш.</p> <p style="text-align: right;"><i>мең сум</i></p> <table border="1" data-bbox="516 1543 1399 1617"> <tr> <td data-bbox="516 1543 831 1577">Финанслау чыганагы</td> <td data-bbox="831 1543 1019 1577">2024</td> <td data-bbox="1019 1543 1214 1577">2025</td> <td data-bbox="1214 1543 1399 1577">2026</td> </tr> <tr> <td data-bbox="516 1577 831 1617">Республика бюджеты</td> <td data-bbox="831 1577 1019 1617">946 435,00</td> <td data-bbox="1019 1577 1214 1617">898 836,10</td> <td data-bbox="1214 1577 1399 1617">803 584,70</td> </tr> </table>			Финанслау чыганагы	2024	2025	2026	Республика бюджеты	946 435,00	898 836,10	803 584,70
Финанслау чыганагы	2024	2025	2026								
Республика бюджеты	946 435,00	898 836,10	803 584,70								

Жирле бюджет	326 900,50	359 608,20	434 595,10
Бюджеттан чыганақлар тыш	0,00	0,00	0,00
Барлығы	1 273 335,50	1 258 444,30	1 238 179,80

1. «2024-2026 елларда Арча муниципаль районында мәгарифне үстерү муниципаль программасының (алга таба - Программа) максатлары һәм проблемаларын тасвирлау

Арча муниципаль районында мәгариф системасының заманча моделен формалаштыру өчен барлык шартлар да тудырыла: федераль, республика һәм район программалары гамәлгә ашырыла, гражданның гомуми белем алуға хокуклары дәүләт гарантияләре тәмин ителә, инфраструктураны модернизацияләүгә, сәләтле балаларга ярдәм итүгә, укытучы потенциалын үстерүгә, яшь буынның сәламәтлеген саклауға зур игътибар бирелә. Мәгариф учреждениеләренең инновацион эшчәнлегенә актив үсә.

Белем бирүнең һәркем файдалана алырлык булуы һәм сыйфаты халыкның тормыш дәрәжәсен, кеше капиталының сыйфатын, халыкның социаль һәм хезмәт мобильлеген, яшәү урынын сайлаганда территориянең жәлеп итүчәнлеген билгели торган төп факторлар булып тора.

Мәгарифнең миссиясе булып һәр гражданның үзенең уңай социаль, мәдәни, икътисади потенциалын тормышка ашыруы һәм ахыр чиктә гомумән гражданның социаль-икътисади үсеше тора. Моның өчен белем бирү өлкәсе һәр кешенең гомер буге сыйфатлы белем бирү хезмәтләренән файдалану мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру түбәндәге өстенлекле юнәлешләр буенча башкарылачак: укучыларны социаль практикага жәлеп итү һәм аларга үзүсешнең потенциал мөмкинлекләре турында мәгълүмат бирү, укучыларның фәнни, ижади һәм эшқуарлык активлыгына ярдәм итү; лидерлык күнекмәләренә, инициативалы һәм талантлы яшьләргә ярдәмнең бербөтен системасын формалаштыру; укучыларга гражданлык белеме бирү һәм патриотик тәрбия бирү, балалар һәм яшьләр арасында хокукый, мәдәни кыйммәтләргә формалаштыруга ярдәм итү.

Белем алу һәркем өчен мөмкин булу мәсьәләсе бүген шактый дәрәжәдә хәл ителгән.

Төрле дәрәжәдә белем бирүнең сыйфатын күтәрү системалы өстенлекнең икенчесе. Шуңа күрә вакытта сүз белем бирү сыйфатын элек кулланылган

критерийлар буенча күтәрү турында гына бармый, белем бирү нәтижеләренен халык ихтыяжларына туры килүен тәэмин итү турында да, шулай ук жәмгыять һәм икътисад үсешенен перспектив бурычлары турында да бара. Сүз уртача индивидуаль белем бирү нәтижеләре турында гына түгел, ә мәгариф системасы формалаштырган бөтен буынның сыйфат характеристикалары, сыйфатлы белем бирү нәтижәсенә ирешү өчен мөмкинлекләр тигезлеге турында бара. Бу өстенлек контекстында аның барлык дәрәжәләрендә «сыйфатлы» белем турындагы күзаллауларны янадан карап чыгу, районда шәхси уңыш, социаль-мәдәни һәм икътисади модернизацияләү өчен нинди индивидуаль үзләштерелгән һәм коллектив рәвештә бүленгән белемнәр, компетенцияләр, урнаштыруларның төп булуын билгеләү актуаль булып тора. Гадәти белем бирү институтлары - балалар бакчалары, мәктәпләр, мәгариф системасының үзәк элементлары булып калып, бүген балаларга өстәмә белем бирүнең даими үсә торган секторлары, үзлегенән белем алуның заманча чаралары белән тулыландырыла.

Заманча сыйфатка һәм сыгылмалылыкка бары тик кызыксынучы затларның, укучыларның үзләрен дә кертеп, аларның гаиләләренен актив катнашында гына ирешергә мөмкин. Шуңа күрә системалы өстенлек булып мәгариф өлкәсен белем бирү процессын идарә итүгә дә, турыдан-туры белем бирү эшчәнлегенә дә жәлеп итү аша белем бирү хезмәтләрен алучыларның, шул исәптән укучыларның, аларның гаиләләренен һәм жирле жәмгыятьләренен инициативасы һәм активлыгы өчен күбрәк ачыклык, зур мөмкинлекләр юнәлешендә модернизацияләү тора. Бу өстенлек ачык жәмгыять төзү бурычларын гына түгел, ә әлегә кадәр нәтижәле кулланылмаган гаиләләренен һәм оешмаларның югары белем бирү потенциалын да чагылдыра.

Муниципаль программаның стратегик максаты-укучыларны уңышлы социальләштерү һәм үзләрен нәтижәле тормышка ашыру өчен шартлар тудыру, аларның потенциалын үстерү һәм аны жәмгыятьнең инновацион социаль юнәлешле үсеше мәнфәгатьләрендә куллану.

Хәзерге вакытта Арча муниципаль районында мәгариф системасының тотрыклы эшләве тәэмин ителгән һәм аның киләчәк үсеше өчен алшартлар тудырылган.

Районның мәгариф системасын 35 мәгариф учреждениесе тәшкил итә, алар: 16 урта, 17 төп гомуми белем бирү мәктәбе, 2 башлангыч мәктәп - балалар бакчасы, 48 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе, 2 өстәмә белем бирү оешмасы һәм 3 Урта һөнәри белем бирү учреждениесе.

Арча муниципаль районының мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә белем бирү сәясәтенен мөһим өстенлеге булып белем алу мөмкинлеген һәм сыйфатын тәэмин итү буенча комплекслы чаралар тора.

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә 1,5 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге 2270 бала йөри, мәктәпкәчә белем бирү 76 % тәшкил итә. 2023 елның 31 декабренә «Электрон балалар бакчасы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасында 657 бала теркәлгән, 3 яшьтән өлкәнрәк балалар өчен чиратлар юк. Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре төрле конкурсларда, грант проектларында актив катнашалар. 2023 елда Арчаның 6 нчы балалар бакчасы «Иң яхшы билингваль балалар бакчасы» гранты жиңүчесе булды, алар мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе үсешенә 500 мең сум акча алдылар. «Арчаның 4 нче номерлы балалар бакчасы-баланы үстерү үзәге» «Мәгариф» консультация үзәге» проекты белән 488 мең сумлык Президент грантлары фонды жиңүчесе булды.

Мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә мәгариф сәясәтенең өстенлекле юнәлешләрен гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән бурычлар уңышлы хәл ителә: мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын күтәрү буенча нәтижәле эш дәвам итә, федераль дәүләт белем бирү стандарты нәтижәле гамәлгә ашырыла.

Мәктәпкәчә белем бирү сыйфатына ирешүдә төп фигура - тәрбияче. Төрле дәрәжәдәге семинарларда, конференцияләрдә, квалификация күтәрү курсларында, конкурсларда катнашып, алар һөнәри осталыкларының сыйфатын үстерәләр. Агымдагы елда «Мин татарча сөйлим һәм эшлим» һәм «Эколидер» республика конкурсларында Арчаның 2 нче балалар бакчасы тәрбиячеләре 2 нче урын алдылар, 1 нче балалар бакчасы тәрбиячеләре «Иң милли тәрбияче», «Яңа бишек жыры» республика конкурсларында призлы урыннар яуладылар.

Унынчы ел республикада «Иң яхшы билингваль балалар бакчасы» конкурсы уздырыла. Бу чорда районның 6 мәктәпкәчә учреждениесе грант ияләре булды. 2023 елда Грант жиңүчесе Арчаның 6 нчы балалар бакчасы булды, алар мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе үсешенә 500 мең сум алачак.

«Арчаның 4 нче номерлы балалар бакчасы-баланы үстерү үзәге» «Мәгариф» консультация үзәге» проекты белән 488 мең сумлык Президент грантлары фонды жиңүчесе булды.

Районда югары сыйныф укучыларын профильле уку планнары нигезендә киләчәк һөнәри эшчәнлеккә максатчан әзерләү гамәлгә ашырыла. Ихтыяж зур профильләр: социаль-икътисади, физик-математик, социаль-гуманитар, филологик, мәгълүмати-технологик профильләр.

«Мәгариф» өстенлекле илкүләм проекты бурычларын хәл итү барышында инновация һәм тәҗрибә-эксперименталь эшчәнлекнең нәтижәлегеге, мәгариф учреждениеләрен жиһазлау дәрәжәсе үсте, инновацион программалар һәм проектларны гамәлгә ашыручы мәгариф учреждениеләренә һәм укытучыларга грант ярдәме тәэмин ителде, белем бирү эчтәлеген яңарту процессы тизләтелде, мәгълүмати-коммуникация технологияләрен кертү активлашты, сыйныф

житәкчеләренә ярдәм итү системасы булдырылды. Белем бирү сыйфаты белән нәтижәләр буенча идарә итү өчен мониторинг системасы төзелә.

"Мәгариф" илкуләм проекты кысаларында:

- 19 гомуми белем бирү учреждениесе катнашындагы "Заманча мәктәп" федераль проекты. Проект мәгариф оешмаларының матди-техник базасын ныгытуга, гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыру шартларын камилләштерүгә юнәлтелгән.

- «Цифрлы белем бирү мохите» федераль проектына В.Ф.Ежков исемдәге аерым предметларны тирәнтен өйрәнү буенча 1 нче Арча урта гомуми белем бирү мәктәбе кертелде. Проект белем бирү процессларында катнашучыларның барысы да кертелгән яңа типтагы белем бирү мохитен төзүгә, заманча мәгълүмати-коммуникация жиһазлары белән тәэмин итүгә юнәлдерелгән. Цифрлы технологияләр буенча әлеге мәктәпнең педагогик хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрү уздырыла.

- Арчаның 6 нчы урта гомуми белем бирү мәктәбе Татарстан Республикасында балалар-яшүсмерләр геологик хәрәкәтенең республика база мәйданчыгы булып тора. Укучылар туган якның гидрологиясен, файдалы казылмаларны һәм табигый байлыкларны өйрәнү буенча фәнни-тикшеренү эше белән шөгылләнә, республика чараларында катнаша. Мәктәп КФУның нефть технологияләре институты белән хезмәттәшлек итә.

- В.Ф.Ежков исемдәге аерым предметларны тирәнтен өйрәнү буенча 1 нче Арча урта гомуми белем бирү мәктәбе сәламәтлек саклау һәм сәламәтлекне яхшырту технологияләре тәҗрибәсен тарату буенча республика эксперименталь тәҗрибә туплау мәйданчыгы булып тора;

- Арчаның 5 нче гимназиясе, Арчаның 2 нче урта гомуми белем бирү мәктәбе инклюзив белем бирүне гамәлгә ашыру буенча база мәйданчыклары;

- Арчаның 5 нче гимназиясе, Ашытбаш урта гомуми белем бирү мәктәбе - милли мәгарифне гамәлгә ашыру буенча база мәйданчыклары.

Районда милли мәгариф үсешенең мөһим индикаторларының берсе - балаларга туган телдә белем бирүне оештыру һәм мәктәпләрдә туган телне өйрәнү күрсәткече.

Районда милли гомуми белем бирү учреждениеләре челтәре саклана, ул татар телендә белем бирүче 26 мәктәпне үз эченә ала (3089 укучы).

Татар телен һәм әдәбиятын укыту барлык мәктәпләрдә гамәлгә ашырыла, 100% укучы татар телен өйрәнә. Район мәктәпләре татар теле һәм әдәбияты укытучылары белән тулысынча комплектланган.

Милли мәктәпләрнең педагогик хезмәткәрләре өчен теоретик һәм практик укыту семинарлары үткәрелә. Укытучылар вебинарларда, түгәрәк өстәлләрдә

актив катнашалар, заманча мәгълүмат технологияләрен, һөнәри эшчәнлектә мультимедия чараларын нәтижәле кулланалар.

Укытучыларның югары һөнәри осталыкларын раслау һәм белем бирү учреждениеләрендә туган (татар) телне өйрәнү нәтижәсе булып олимпиада һәм конкурслар нәтижәләре тора. Укучылар педагоглар белән берлектә ел саен үткәрелә торган фән олимпиадаларында һәм фәнни-гамәли конференцияләрдә, чараларда даими катнашалар.

Татар телен һәм әдәбиятын укыту районның барлык мәктәпләрендә тормышка ашырыла, 100% укучы татар телен өйрәнә. Г.Тукай ижатына багышланган «Мөлаем Шүрәле» республика конкурсы, Республика Тукай укулары, «Әдәби жәүһәрләр» Бөтенроссия конкурсы, Г.Тукай ижаты буенча интеллектуаль конкурслар һәм башкалар үткәрелә. Татар теле укытучылары Мари Эль, Төмән өлкәсе һәм Пермь төбәгендәге коллегалары белән актив хезмәттәшлек итә, үзара хезмәттәшлек турында килешүләр төзелде. Пермь, Төмән өлкәсе делегацияләре районыбыз мәктәпләренә киләләр, шулай ук Пермь өлкәсенә барган делегация составында безнең район мәктәпләре вәкилләре дә бар иде.

Балаларга өстәмә белем алу мөмкинлеге районның 5 өстәмә белем бирү оешмасында тәэмин ителә. Укучылар сарае базасында түбәндәге юнәлешләр буенча фәнни-техник ижатның республика база майданчыгы булдырылды: авиамодельләштерү, суднолар модельләштерү, автомодельләштерү, роботлар төзү, картинг, агач архитектура. Өстәмә белем алу белән колачлау 93% тәшкил итә.

Мәгариф системасының барлык якларын һәм баскычларын үстерү стратегиясе мәгариф өлкәсендә федераль һәм республика программалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Арча муниципаль районында балаларның ижади сәләтләрен алдан ук күрә белүне тәэмин итү, мәгълүматны тәнкыйди кабул итү күнекмәләрен үстерү, стандарт булмаган карарлар кабул итү, креативлыкка, уйлап табучанлыкка, командада эшләрү һәм мәктәпкә керүгә әзерләрү өчен өстәмә белем бирү чөлтәрә киңәйтелгән.

Соңгы елларда районда гомуми белем бирү оешмалары чөлтәрә модернизацияләнде. Програмада акомплектлы гомуми белем бирү оешмаларын үзгәртеп кору һәм аларны база мәктәпләренә кушу юлы белән гомуми белем бирү оешмаларының оптималь чөлтәрән төзү буенча чаралар үткәрү каралган.

Арча муниципаль районы шартларында билгеләнгән проблемалар контекстында белем бирү системасын үстерү фаразын гамәлгә ашыру түбәндәге бурычларны үтәрүне күздә тотта:

-районда гамәлгә ашырыла торган белем бирү сыйфатын бәяләрүнең республика бәяләрү системасына туры килә торган механизмнарын булдыру;

-районда гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандарты (алга таба - ФГОС) таләпләре нигезендә төп белем бирү программаларын үзләштерүнең сыйфатын мониторинглау системасын булдыру;

-белем бирүнең сыйфаты һәм мәгариф оешмалары эшенең нәтижеләре турында мәгълүматның мөмкин кадәр ачык һәм һәркем файдалана алырлык булуын тәмин итү;

- белем бирү сыйфатын бәяләүдә тышкы дәүләт- ижтимагый ролен көчәйтү һәм эчке һәм тышкы бәяләүнең үзара оптималь хезмәттәшлегенә ирешү;

-кулланучыларның белем бирү хезмәтләрен сайлый алу, белем бирүнең эчтәлегенә һәм технологияләренә төзәтмәләр кертүне тәмин итә торган хосусый белем казанышлары турында мәгълүмат жыю һәм анализлау системасын булдыру.

Мәгариф системасы кадрлары

Белем бирү процессында төп фигура - педагог, шуңа күрә белем бирү сыйфатын тәмин итү сәясәте педагоглар корпусын оештырудан башлана. Россия Федерациясе Президенты Владимир Путин Указы белән 2023 ел педагог һәм остаз елы дип игълан ителгән иде. Әлеге карар мөгаллимнең Россия жәмгыятендә төп ролен һәм аның педагогик эшенең мөһимлеген тагын бер кат ассызыклады.

Район мәктәпләрендә 1117 педагог эшли, шуларның 274 е (24,0%) югары, 635е (56%) беренче квалификация категориясенә ия. Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы, Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы, ТР профсоюз Федерациясе, Татарстан Республикасы профсоюз комитеты тармак бүләкләре белән 758 кеше бүләкләнде. 2023 елда гына да 116 педагог РФ һәм ТР ведомство бүләкләре белән бүләкләнде.

Республикада педагогик кадрларны максатчан әзерләү практикасы үсә бара. Хәзерге вакытта 22 студент максатчан программа буенча белем ала.

Республика грант хәрәкәтендә катнашу район укытучыларының статусын күтәргә, һөнәри-шәхси казанышларны дәүләт-жәмәгать экспертизасы нәтижеләре буенча матди стимуллаштыру нигезендә аларның уңышлы һөнәри эшчәнлеген активлаштыруга юнәлдерелгән.

«Безнең яңа укытучы» грантын алучы 3 кеше бар.

Куркынычларны анализлау һәм алар белән идарә итү чаралары

Программаны гамәлгә ашыруның төп куркынычлары:

финанс-икътисади куркынычлар: Программа чараларын финанслап житкөрмәү,

норматив хокукый: Программа чараларына йогынты ясый торган кирәкле норматив актларны кабул итмәү яисә үз вакытында кабул итмәү;

оештыру һәм идарә итү: Программа кысаларында хәл ителә торган мәсьәләләргә житәрлек дәрәжәдә эшләмәү, идарә потенциалын житәрлек дәрәжәдә эзәрләмәү, Программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау системасының дәрәс булмавы, чараларны гамәлгә ашыру срокларыннан артта калу.

Куркынычларны бетерү (киметү) Программаны гамәлгә ашыруның планлаштырган сыйфаты, аны гамәлгә ашыруны мониторинглауны тәмин итүгә һәм кирәкле үзгәрешләргә тиз арада кертүгә бәйле.

Оештыру һәм идарә куркынычлары.

Ялгыш оештыру схемасы һәм начар идарә итү потенциалы (шул исәптән яңа инструментлар белән эшләр өчен квалификациянең житәрлек дәрәжәдә булмавы) Программаны гамәлгә ашыру процессы белән нәтижәле идарә итүгә, Программада төп башкаручы һәм катнашучылар гамәлләренә килештерелмәвенә, мәгариф оешмалары дәрәжәсендә программа чараларын гамәлгә ашыруның түбән сыйфатына китерергә мөмкин. Куркынычны бетерү Программаны даими һәм оператив мониторинглауны (шул исәптән социологик) гамәлгә ашыру нигезендә Программага төзәтмәләр кертү хисабына мөмкин.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру срогы һәм этаплары

Программаны гамәлгә ашыру срогы - 2024-2026 еллар.

Төп чаралар кысаларында гадәти чаралар уздыру һәм укучыларның ижади, фәнни, спорт эшчәнлеген үстерүгә юнәлтелгән яңа муниципаль, төбәк һәм республика чараларын формалаштыру каралган.

Программаны гамәлгә ашыру нәтижәләре:

- мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында мәктәпкәчә белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеге булчак.

- мәктәп яшендәге балаларга гомуми белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез дәүләт гарантияләрен үтәү тәмин ителәчәк;

- инвалид балаларга гомуми белем бирү программаларын дистанцион, махсус (коррекция) яисә инклюзив белем рәвешендә үзләштерү мөмкинлеге биреләчәк;

-барлык укучыларга яшәү урынына бәйсез рәвештә заманча уку мөмкинлеге тәмин ителәчәк;

-барлык югары сыйныф укучыларының белем бирүнең профильле уку программалары буенча белем алу мөмкинлеге булчак;

- иң уңышлы мәктәпләр арасында белем бирү сыйфатында аерма кыскартылчак;

-гомуми белем бирү оешмаларында югары уку йортында яхшы белем алган яшь педагогларның өлеше артчак;

-баланың социаль актив шәхесен формалаштыруга юнәлдерелгән заманча белем бирү программалары кертеләчәк;

- укучыларны өстәмә белем бирү хезмәтләре белән колачлау өлеше артачак;

-дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле рәвешләрендә катнашкан балалар һәм яшүсмерләр саны артачак.

3. Чаралар исемлеге һәм тасвирламасы

№	Чара исеме	Чараларны гамәлгә ашыру суммасы		
1. Мәктәпкәчә белем, башлангыч гомуми белем бирүне, төп гомуми белем, урта гомуми белем, өстәмә белем бирүне үстерү программасы составында чаралар				
1. Системаны үстерү һәм белем		2024	2025	2026
1.2.	Арча муниципаль районы Башкарма комитетының структур бүлекчәләре арасында балалар турында шәхси һәм статистик мәгълүматлар жыю буенча	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
1.3.	Арча районының мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләренә мохтаж булган балалар учреждениеләрен теркәү һәм бүлү буенча	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
1.4.	Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен гамәлдәге балалар бакчаларында махсуслаштырылган төркемнәр ачу (ата-аналар сорауы буенча)	10000	10000	10000
1.5.	Мәгариф учреждениесенең район конкурсларын үткәрү	10000	10000	10000
1.6.	Катлаулы тормыш хәлендә калган һәм «хәвеф-хәтәр төркемнәренә» караган иртә һәм мәктәпкәчә яшьтәге балаларны үз вакытында ачыклау	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
1.7.	Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны тәрбияләүнең һәм укытуның сәламәтлек саклауның нәтижәле технологияләре белешмәләре банкын булдыру, аларның үсеш үзенчәлекләрен һәм сәламәтлеге торышын исәпкә алып	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
1.8.	Инклюзив, интегратив һәм махсус мәктәпкәчә белем бирүне тәмин итү буенча укыту-методик ярдәмлекләр эшләү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		

1.9.	«Ел укытучысы», «Ел тәрбиячесе» муниципаль конкурслары	50 000	50000	50 000
1.10.	Татар телендә тәрбия һәм белем бирүче мәктәпкәчә учреждениеләр челтәрен үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
1.11.	Ресурс үзәкләрен - төп милли өстәмә белем бирү учреждениеләрен булдыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
1.12.	Мәктәп алды белемен туган телдә оештыру.	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
2. Икътисадны инновацион үстерү бурычларын хәл итүгә юнәлдерелгән заманча мәгариф моделен төзү һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын бәяләү системасын үстерү				
күрсәтелә торган хезмәтләр				
2.1.	Мәгариф системасы турында муниципаль банк төзү һәм алып бару	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
2.2.	Муниципаль, республика эксперименталь майданчыклары статусында федераль дәүләт белем бирү стандартларын кертү буенча инновацион һәм эксперименталь проектларны һәм программаларны гамәлгә ашыручы мәгариф оешмалары челтәрен үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
2.3.	Интернет-технологияләр базасында дистанцион белем бирү системасын үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
2.4.	Федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә кертү буенча мәгариф оешмаларын методик озата бару	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
2.5.	База компетентлылыгын (мәгълүмат, коммуникатив, үзлегеннән оешуны, үзлегеннән белем алуны) булдыру өчен заманча мәгариф технологияләрен кертү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
2.6.	Белем бирү сыйфаты белән идарә итүнең ишкәк эчендәге системаларын камилләштерү (үсеш программалары, гавами отчетлар, ижтимагый-дәүләт идарәсе)	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		

2.7.	Гаилә һәм мәктәпнең үзара хезмәттәшлеге рәвешләрен киңәйтү, идарә итүнең дәүләт-ижтимагый формаларын үстерү, гаилә клублары төзү, ата-аналарны укыту	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
2.8.	Укучыларның ата-аналарын уңышлы агарту мәсьәләләре буенча психологик агарту программаларын эшләү һәм гамәлгә ашыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
2.9.	Мәктәпнең, гаиләнең, ижтимагый оешмаларның социаль-педагогик партнерлыгы программаларын эшләү һәм гамәлгә ашыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
2.10.	Белем бирү сыйфаты мәсьәләләре буенча конференцияләр, форумнар, түгәрәк өстәлләр үткөрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
3. Мәгариф белән идарә итү системасының нәтижәлеген арттыру		
3.1.	Мәгариф оешмалары тарафыннан жәмәгатьчелек алдында үз эшчәнлеге турында гавами хисаплар тапшыруны оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
3.2.	Мәгарифтә һәм челтәр эксперт бергәлегендә ижтимагый экспертиза институтын үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
3.3.	Ресурс үзәкләре кысаларында белем бирү ресурсларын булдыруга юнәлдерелгән инновацион менеджмент нигезләрен кертү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
3.4.	Мәктәп директорларының ижтимагый тыңлауларын үткөрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
3.5.	Мәгариф оешмасы житәкчесе эшчәнлеген методик озата бару буенча эшне оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
3.6.	Муниципаль база мәйданчыклары эшен оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
4. Педагогларның һәм мәгариф оешмаларының эш сыйфатын баяләүнең яңа системасын булдыру		

4.1.	Мәктәпләрнең, житәкчеләрнең, укытучыларның эшчәнлек сыйфатын бәяләүнең бердәм системасын булдыру һәм сынау. Төрле критерийлар буенча мәктәпләрне рейтинглау системасын булдыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
4.2.	Белем бирүдә инновация эшчәнлеге сыйфатын бәяләү параметрларын эшләү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
4.3	БДИ, ГБИ үткәрү	10000	10000	10000
4.4	БДИ, ГБИ, ДБИ үткәрү	50000	50000	50000
4.5.	Белем бирү сыйфатын бәяләүнең мәктәп системаларын төзүнең уңышлы тәҗрибәсен тарату	5000	5000	5000
4.6.	Кулланучыларның күрсәтелә торган белем бирү хезмәтләренең сыйфаты белән канәгатьлелеген мониторинглау	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
4.7.	Югары уку йортлары һәм предприятиеләр белән берлектә укучыларга һөнәри юнәлеш бирүнең инновацион формаларын үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		

4.8.	Профорентация проблемалары буенча фәнни-гамәли семинарлар, конференцияләр, ата-аналар конференциясе, конкурслар үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
4.9.	Тиешле предметларны өйрәнүнең профильле дәрәжәсенә йөз тоткан белем бирү мөхитен булдыру, электив курсларны да кертеп	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
5. Мәгариф системасының кадрлар потенциалын үстерү				

5.1.	Арча муниципаль районы педагогларының «Укытучы-мастер», «Укытучы-эксперт», «Укытучы-остаз», «Безнең яңа укытучы» республика проектларында катнашуын оештыру	10000	10000	10000
5.2.	Муниципаль конкурслар уздыру юлы белән талантлы педагогларны ачыклау һәм аларга ярдәм итү системасын үстерү	50000	50000	50000
5.3.	«Иң яхшы мәктәп китапханәсә», «Иң яхшы мәктәп китапханәсә» муниципаль конкурсларын үткөрү	20000	20000	20000
5.4.	Житәкче кадрлар резервы белән эшләүне оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
5.5.	Мәгариф оешмалары житәкчеләре өчен контракт биремнәре системасын кергү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
5.6.	Мәгарифнең иң яхшы оешмалары базасында стажировкалар системасын оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
5.7.	Педагогларның һөнәри чөлтәр берләшмәләрен үстерү һәм аларга ярдәм итү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
5.8.	Район укытучыларының һәм мәгариф оешмаларының инновацион тәҗрибәсен тарату буенча брошюралар чыгару	50000	50000	50000
5.9.	Арча муниципаль районы педагогика хезмәткәрләренә август конференциясен үткөрү	20000	20000	20000

5.10	«Укытучы көне» муниципаль бэйрәмен үткөрү	20000	20000	20000
5.11	Укытучылар өчен федераль дәүләт белем бирү учреждениесен кертү буенча төбәк семинары үткөрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
5.12	«Ел укытучысы», «Ел тәрбиячесе», «Ел педагогы», «Ел өстәмә белем бирү педагогы» муниципаль конкурсын үткөрү	50000	50000	50000
5.14	«Ел укытучысы», «Ел тәрбиячесе» республика конкурсында катнашу	50000	50000	50000
6. Заманча белем бирү стандартларын һәм технологияләрен кертү				
6.1.	Төп мәктәпне жиһазлау өлешендә яңа Федераль дәүләт белем бирү стандартларына (ФГОС) күчү өчен шартлар тудыру, укыту жиһазлары һәм укытуның техник чаралары (инде булган жиһазны исәпкә алып)	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
6.2.	Белем бирү шартларына федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләре нигезендә гомуми белем бирү оешмаларының төп баскычында предметлар кабинетларында заманча уку жиһазлары урнаштыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
6.3.	ФГОС кертү процессын мәгълүмати-методик яктан тәэмин итү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
6.4.	Яңа буын ФГОС кертү буенча белем бирү семинарлары (категорияләр буенча)	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
6.5.	ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы планы буенча белем бирү сыйфатын мониторинглау тикшеренүләрендә катнашу	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		

6.6.	Белем бирү программаларын төзү буенча методик тәкъдимнәр эшләү	50000	50000	50000
6.7.	Методик совет аша методик эшне оештыруны һәм үткәрүне координацияләү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
6.8.	«Татарстан Республикасында укытуның сыйфатын камилләштерү» проекты кысаларында методик коучинг	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7. Милли мәгарифне үстерү				
7.1.	Арча муниципаль районында яшәүче халыкларның телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү программасын гамәлгә ашыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7.2.	Укучыларны туган телдә рухи-әхлакый тәрбияләү системасын формалаштыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7.3.	«Этномәдәни компоненты булган мәктәп - проблемалар һәм чишү юллары» проблемасы буенча төбәк семинары үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7.4.	Халыкара туган тел көненә багышланган район конференциясе үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7.5.	Район мәгариф порталында «Милли белем» битен булдыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7.6.	Россия этномәдәни киңлекләре шартларында милли мәгарифне үстерү проблемалары дистанцион семинарларда, практикумнарда катнашу	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7.7.	Методик материаллар бастырып чыгару	5000	5000	5000
7.8.	Милли белем бирү буенча республика конкурсларында катнашу	10000	10000	10000
7.9.	Р.Фәхретдин исемдәге педагогик укулар үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7.10.	Татар теле укытучыларының муниципаль конкурсы – осталык дәресләре	20000	20000	20000

7.11.	V1 республика Тукай укулары	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7.12.	«Мөләем Шүрәле» республика ижат конкурсы	5000	5000	5000
7.13.	«Әдәби жәүһәрләр» Бөтенроссия конкурсы	5000	5000	5000
7.14.	Г.Тукай ижаты буенча интеллектуаль конкурслар	10000	10000	10000
8. Белем бирү кичлеген үстерү				
8.1.	Арча муниципаль районында «Татарстан Республикасында электрон белем» мәгълүмат системасын үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.2.	Сәламәтлек мөмкинлекләре чикле балаларга дистанцион белем бирү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.3.	Белем бирү оешмаларына мәгълүматлаштыруның һәм исәп-хисапның гавами формаларын ачу һәм үстерү максатында мәктәп интернет-сайтлары эшенең нәтижәләлеге	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.4.	Мәгариф өлкәсендә социаль әһәмиятле муниципаль хезмәтләрне электрон рәвештә күрсәтү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.5.	«Электрон белем», «Педагогларның мәгълүмати культурасы» проблемалары буенча муниципаль семинар һәм фәнни-гамәли конференцияләр үткәрү	5000	5000	5000
8.6.	Белем бирү оешмалары тарафыннан мәгълүматлаштыру программасын гамәлгә ашыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		

8.7.	«Яшь программист» республика конкурсының муниципаль этабын үткәру, республика этабында катнашу	5000	5000	5000
8.8.	Сәләтле балаларны муниципаль белем бирү килдегендә танытуны мониторинглау	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.9.	Бөтенроссия олимпиадасы турында яңа нигезләмә нигезендә мәктәп укучылары (уку предметлары буенча) олимпиадаларын үткәру	25000	25000	25000
8.10.	Укучыларның фәнни-тикшеренү эшчәнлегенә һәм укучыларның фәнни-техник ижатына юнәлтелгән фәнни жәмгыятьләре эшчәнлеген оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.11.	Ачык муниципаль, укучы олимпиадалар, шотрлар, уеннар, фестивальләр, ярышлар һәм конференцияләр, форумнар оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.12.	Бөтенроссия һәм республика, муниципаль фән олимпиадалары этапларында жинүчеләргә грантлар бирү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.13.	«Укуда аерым уңышлар өчен» медальләрен тапшыру тантанасы	10000	10000	10000
8.14.	Укучыларны һәм укытучыларны методик озата бару: - олимпиада хәрәкәтендә; - конкурс хәрәкәтендә; - фәнни-тикшеренү эшчәнлегендә.	10000	10000	10000
8.15.	«Укытучының сәләтле балалар белән эшләүгә әзерлеге һәм методик озата бару» темасы буенча семинарлар	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.16.	Чит телләрен тирәнтен өйрәнүче сыйныфлар (мәктәпләр) челтәрен үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		

8.17.	Дөнья кешесен формалаштыру, укучыларның лингвистик сәләтләр өстерү максатында Чит телләр фестивале уздыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
8.18.	Баланы рухи яктан бай, физик яктан сәламәт, социаль актив шәхес итеп тәрбияләү максатыннан балаларга өстәмә белем бирү системасының тотрыклы үсешен тәмин итү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
8.19.	Балаларга өстәмә белем бирүнең заманча сыйфатын, һәркем файдалана алырлык булуын һәм нәтижәлелеген тәмин итү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
8.20.	Өстәмә белем бирүнең эчтәлеген, оештыру формаларын, ысулларын һәм технологияләр өн яңарту	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
8.21.	Балаларга өстәмә белем бирүнең күппрофильле учреждениеләре базасында интеллектуаль ярышларга һәм олимпиадаларга әзерләнү төркемнәре эшчәнлегө	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
8.22.	Техник ижат берләшмәләренең матди-техник базасын ныгыту. Техник ижатны өстерү буенча база мәйданчыклары булдыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
8.23.	Техник ижатка грант ярдәме күрсәтү системасын өстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз

8.24.	Балаларга өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыруда заманча цифрлы технологияләрне һәм электрон белем ресурсларын куллану	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
8.25.	Арча районында яшәүче халыклар телләрендә эшләүче өстәмә белем бирү учреждениеләрендә эшчәнлекне оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
8.26.	Өстәмә белем бирү учреждениеләре эшчәнлеген тәмин итү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
8.27.	Арча районы мәгариф системасында шәхес тәрбияләү һәм үстерү концепциясен эшләү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
8.28.	ФГОС шартларында мәгариф учреждениеләрендә шәхесне рухи-әхлакый үстерү һәм тәрбияләү модельләрен эшләү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
8.29.	Төрле төрдәге гомуми белем бирү оешмаларының тәрбия эшчәнлеген сыйфаты һәм нәтижеләгә критерийларын эшләү һәм гамәлгә кертү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
8.30.	Балалар һәм яшүсмерләр арасында асоциаль күренешләргә профилактикалау буенча яңа методикалар һәм технологияләр кертү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
8.31.	Балалар һәм яшүсмерләрне хокукый агарту эшен иң яхшы оештыруга мәгариф оешмалары проектларының район конкурсын үткөрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз

8.32.	Мәгариф оешмалары педагоглары һәм белгечләре өчен хокукый тәрбия мәсьәләләре буенча укыту семинарлары һәм тренинглар үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.33.	Сыйныф житәкчеләре эшчәнлеген методик озата бару	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.34.	Мәктәп проектларының муниципаль конкурсларын уздыру аша балалар ижтимагый оешмаларына ярдәм күрсәтү һәм пропагандалау	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.35.	"КЭС-БАСКЕТ" мәктәп баскетбол лигасы чемпионаты. ГТО нормаларын тапшыру	15000	15000	15000
8.36.	«Ел сыйныф житәкчесе» муниципаль конкурсы	20000	20000	20000
9. Сәламәтлекне саклаучы технологияләр кертү һәм имин белем бирү мохите булдыру				
9.1.	Укучыларның, тәрбияләнүчеләрнең сәламәтлеге культурасын мотивацияләүне булдыру буенча инновацион тәҗрибә кертү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
9.2.	Мәктәп укучыларының сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауга юнәлдерелгән Бөтенроссия, республика, шәһәр акцияләрендә, ярышларда катнашуы	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
9.3.	Хезмәткәрләр һәм укучыларга мәҗбүри һәм еллык медицина тикшерүләрен оештыру һәм уздыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
9.4.	Башлангыч мәктәптә «Сәламәтлек сукмагы» программасын гамәлгә ашыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
9.5.	Балаларны кайнар туклану белән тәэмин итүне мониторинглау	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
9.6.	Укучыларның туклануын оештыру буенча иң яхшы мәктәп ашханәсенә еллык конкурслар үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
9.7.	Балаларны гадәтгән тыш хәлләрдән яклау көннәрен үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		

9.8.	Яшь янғын сүндөрүчеләр дружиналары, яшь хәрәкәт инспекторлары һәм башкалар эшен оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
9.9.	«Иминлек мәктәбе», «Ватанны сакларга эзер!», «Яшь армиячеләр, алга!» муниципаль ярышларын үткөрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
9.10.	Балалар иминлеге буенча уртак акцияләр үткөрү максатыннан ведомствоара хезмәттәшлекне үстерү (Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы, ЮХИДИ һ.б.)	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
10. Авыр тормыш хәлендә калган балаларга ярдәм		
10.1.	Авыр тормыш хәлендә калган гаиләләргә иртә ачыклау	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
10.2.	Ятим балаларны һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны гаиләгә урнаштыру эшен активлаштыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
10.3.	Мәгариф учреждениеләрендә гаилә иминлеген профилактикалау буенча тренинглар һәм семинарлар үткөрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
10.4.	Социаль куркыныч хәлдәге балаларның бердәм банкын төзү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
10.5.	Хокук саклау хәрәкәтен үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
10.6.	Мәгариф учреждениеләре педагоглары, район житәкчеләре арасында ижтимагый тәрбиячеләр институтын үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
11. Сәламәтлек мөмкинлекләре чикле балалар өчен сыйфатлы белем алуга шартлар тудыру		
11.1.	Арчаның 5 нче гимназиясе, Арчаның 2 нче урта мәктәбе базасында инклюзив белем бирү моделен кертү буенча эксперименталь майданчыклар эшчәнлеген	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
11.2.	Психология-медицина-педагогика комиссиясе эшен оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
11.3.	Халыкара инвалидлар көне һәм инвалидлар декадасы кысаларында инвалид балалар өчен чаралар үткөрүдә катнашу	Чара оештыру характерында, финанслаусыз

11.4.	Сәламәтлек мөмкинлекләре чикле затларга жәмгыятьнең уңай мөнәсәбәтен формалаштыру буенча мәгълүмати-агарту эшен оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
11.5.	«Мин дөнъяны синең күзләрең белән күрермен» сәламәтлек мөмкинлекләре чикле уңышлы кешеләрне жәлеп итү чараларын оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
11.6.	Сәламәтлек мөмкинлекләре чикле балаларны укыту буенча урта һөнәри белем бирү учреждениеләре белән берлектә түгәрәк өстәл	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
12. Инновацион һәм тәҗрибә-сынау эшчәнлеген оештыру		
12.1.	Инновацион, тәҗрибә-сынау майданчыклары һәм инновацион проектлар банкын булдыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
12.2.	Мәгариф оешмаларында ФГОС гамәлгә кертүне озата баручы программа-методик материаллар әзерләү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
12.3.	Инновацион эш юнәлешләре буенча муниципаль семинарлар, консультацияләр, түгәрәк өстәлләр үткөрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
12.4.	Мәгарифнең эксперименталь һәм инновацион кырын булдыруның яңа механизмнарын кертү (тьютор, стажер, сынау майданчыклары)	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
12.5.	Мәгариф учреждениеләре базасында инновацион һәм тәҗрибә-сынау майданчыклары эшчәнлегенә нәтиҗәлелеген мониторинглау	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
12.6.	Укучының хосусый белем бирү маршруты моделен эшләү һәм сынау	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
12.7.	«Арча муниципаль районының иң яхшы мәктәбе» муниципаль конкурсын уздыру юлы белән мәгариф оешмаларының педагогик коллективларына ярдәм күрсәтү һәм аларның эшен пропагандалау	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
12.8.	Шәһәр белем бирү порталында инновацион һәм тәҗрибә-сынау майданчыкларына мәгълүмати ярдәм күрсәтү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
13. Региональ һәм халыкара хезмәттәшлек		

13.1.	Укучылар һәм укытучылар делегацияләре белән алмашу программаларын гамәлгә ашыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
13.2.	Мәгарифнең көн кадагындагы проблемалары буенча төбәк семинарлары һәм киңәшмәләрен оештыру һәм аларның эшендә катнашу	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
13.3	Иң яхшы педагогик практика базасында идарәче кадрларның педагогик һәм педагогик практикалары стажировкаларын оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз

4. Муниципаль программа белән идарә итү һәм аны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру өчен җаваплылык максатчан индикаторларны мониторинглауны гамәлгә ашыручы Арча муниципаль районы башкарма комитетының «Мәгариф идарәсе» МУнә йөкләнә. Әлеге Программаны үзгәртү аны ел саен гамәлгә ашыру барышын анализлау нәтижәләре буенча башкарыла. Үзгәрешләр кергү турында карар Арча муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

«Арча муниципаль районы Башкарма комитетының «Мәгариф идарәсе» МУ Арча муниципаль районы Башкарма комитетына Программа буенча еллык хисапны хисап чорыннан соң килгән елның 01 мартына кадәр тапшыра.

5. Муниципаль программа максатларының индикаторлары

№	Программа юнәлешләре буенча максатчан күрсәткечләр	2024	2025	2026
1. Мәгариф системасын үстерү һәм нәтижелелеген арттыру				
1.1.	Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның гомуми саныннан мәктәпкәчә белем белән колачланган балалар өлеше, %	82	85	85
1.2.	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә йөрмәүче балаларны мәктәп алды әзерлегә белән колачлау, %	100	100	100

1.3.	2 яшьтән 7 яшькә кадәрге балаларның гомуми саныннан төрле оештыру-хокукий формадагы һәм милек формасындагы оешмаларда мәктәпкәчә хезмәт һәм (яки) аларны тәрбияләү хезмәтен алучы 2 яшьтән 7 яшькә кадәрге балалар өлеше, %	100	100	100
1.4.	Мәктәпкәчә яшьтәге татар балаларының гомуми саныннан туган телдә тәрбияләнүче мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә йөрүче балалар өлеше, %	90	90	90
1.5.	Педагогларның гомуми саныннан мәктәпкәчә белем бирүне оештыруга федераль дәүләт таләпләрен кертү проблемасы буенча белем алган педагоглар өлеше, %	100	100	100
1.6.	ДОУ педагогларының гомуми саныннан һөнәри эшчәнлектә заманча белем бирү технологияләрен (шул исәптән мәгълүмати-коммуникация технологияләрен) нәтижәле кулланучы педагоглар өлеше, %	95	96	96
1.7.	Педагогларның гомуми саныннан беренче һәм югары квалификация категориясе булган педагоглар өлеше, %	81	82	82
1.8.	Бер бала тарафыннан елына авыру сәбәпле калдырылган көннәр саны	3	3	3
1.9.	ДОУ балаларының гомуми саныннан авырмаган балалар өлеше, %	45	45	45
1.10.	Сораштырылучылар саныннан мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатыннан канәгать булган халык өлеше, %	98	99	99
1.11.	1-6 яшьлек балаларның гомуми саныннан муниципаль мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләренә керү өчен исәптә торган 1-6 яшьлек балалар өлеше, %	26	20	18
2. Икътисадны инновацион үстерү бурычларын хәл итүгә юнәлдерелгән заманча белем бирү моделен төзү һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын бәяләү системасын үстерү				

2.1.	Муниципаль мәгариф учреждениеләренең гомуми саныннан югары дәрәжәдәге гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы муниципаль мәгариф учреждениеләре өлеше, %	16	16	16
2.2.	Мәктәпләрнең гомуми саныннан төп гомуми белем бирү стандартына күчүнә гамәлгә ашырган гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше (гомуми саннан), %	100	100	100
2.3.	Мәгарифнең федераль дәүләт стандартлары кертелүне исәпкә алып, квалификация күтәргән гомуми белем бирү учреждениеләре педагоглары өлеше (гомуми саннан), %;	100	100	100
2.4.	Программа дәрәжәсенә ия булган гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше, %	100	100	100
	Компетентлы алымны исәпкә алып эшләнгән үсеш дәрәжәсе, %	100	100	100
2.5.	Ата-аналарның гомуми белем бирү һәм психологик белем бирүнең төрле формаларын үз эченә алган, шулай ук гомуми белем бирү мәсьәләләре буенча конференцияләрдә, форумнарда катнашкан ата-аналар өлеше, %	87	89	95
2.6.	Бердәм дәүләт имтиханында катнашкан гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучылар саныннан бердәм дәүләт имтиханын тапшырган затлар өлеше, %	100	100	100
2.7.	Урта гомуми белем турында аттестат алмаган муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучылар саны	0	0	0
3. Мәгариф белән идарә итү системасының нәтижәлелеген үстерү				
3.1.	«Дәүләт һәм муниципаль идарә», «Менеджмент», «Персонал белән идарә итү» программалары буенча яңадан эзерлек үткән мәгариф учреждениеләре житәкчеләре өлеше, %	100	100	100

3.2.	Белем бирү һәм финанс-хужалык эшчәнлеге турында бастырып чыгарылган (массакуләм мәгълүмат чараларында, Интернет челтәрәндә) гавами хисап булган мәгариф учреждениеләре өлеше, %	100	100	100
3.3.	Интернет челтәрәндә даими яңартыла торган сайтлары булган гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше, %	100	100	100
3.4.	Мәгариф учреждениесе белән идарә итүдә мәгълүмат технологияләрен кулланучы житәкчеләр өлеше, %	100	100	100
3.5.	Контракт биремнәре буенча эшләү системасына күчкән житәкчеләр өлеше, %	100	100	100
4. Педагогларның һәм мәгариф оешмаларының эш сыйфатын бәяләүнең яңа системасын булдыру				
4.1.	Белем бирү хезмәтләренең сыйфатын канәгатьләндерү буенча ата-аналардан сораштырулар үткәрү (елга сораштырулар саны)	12	25	25
4.2.	Халыкның гомуми саныннан белем бирү сыйфатыннан канәгать булуучылар саны (сораштырылуучылар саныннан, %)	96	96	96
4.3.	Бәйсез экспертлар жәлеп ителгән район чаралары саны, берәмлек	37	37	37
4.4.	Рейтингылы белем бирү оешмалары системасы булу (әйе, юк)	юк	юк	юк
4.5.	Белем бирү сыйфатын бәяләүнең мәктәп эчендәге системалары булган мәктәпләр өлеше, %	100	100	100
4.6.	Профильле укуыту программаларын гамәлгә ашыручы мәктәпләр өлеше, %	100	100	100
4.7.	Югары баскыч укучыларын профильле белем белән тәэмин итү, %	100	100	100
4.8.	9 класс укучыларын профиль алды белеме белән колачлау, %	100	100	100
4.9.	Профессиональ өстенлекләрне мониторинглау белән бәйле 9-10 сыйныф укучылары өлеше, %	100	100	100

4.10.	Белем бирү процессын гамәлгә ашыру шартларына заманча таләпләргә жавап бирә торган мәгариф учреждениеләре өлеше, %	96	96	97
4.11.	Мәгариф оешмаларының яңа уку елына эзерлеге, %	100	100	100
5. Мәгариф системасының кадрлар потенциалын үстерү				
5.1.	Педагогик хезмәткәрләр штаты тупланышы			
	Муниципаль мәгариф учреждениеләре, %	100	100	100
5.2.	Беренче һәм югары категорияле педагогик хезмәткәрләр өлеше, %	86	86	86
5.3.	Укытучыларның гомуми саныннан педагогик эш стажы 5 елга кадәр булган гомуми белем бирү учреждениеләре укытучылары өлеше, %	5,7	5,7	5,7
5.4.	Региональ һәм федераль дәрәжәдәге педагогик осталык конкурсларында инновацион эшчәнлек өчен бүләкләр алган педагогик хезмәткәрләр өлеше, %	23	25	26
5.5.	Мәгариф учреждениеләре педагог хезмәткәрләренә гомуми саныннан квалификацияләрен күтәргән, кабат эзерлек үткән педагогик хезмәткәрләр өлеше (5 елга 1 тапкыр исәпләгәндә), %	5	5	5
6. Заманча белем бирү стандартларын һәм технологияләрен кертү				
6.1.	Муниципаль мәгариф учреждениеләренә гомуми саныннан инновацион белем бирү программаларын, технологияләрен, ысулларын һәм формаларын гамәлгә керткән мәгариф учреждениеләре өлеше, %	92	94	94
6.2.	Уку жиһазлары һәм техник чаралар белән тәмин итү өлешендә ФГОС таләпләренә туры килә торган мәктәпләрен предмет кабинетлары өлеше, %	82	90	90
7. Милли мәгарифне үстерү				
7.1.	Укучыларны татар теленә өйрәтү (туган тел яки дәүләт теле буларак), %	100	100	100

7.2.	Татар балаларын туган телдә укыту белән колачлау, %	55,63	56,3	56,9
7.3.	Татар балаларын туган телдә тәрбияләү, %	93,57	94,5	95,5
7.4.	Этно- мэдәни рус компоненты булган сыйныфлар (мәктәпләр) саны, берәмлек (мәктәп/класс)	1/5	1/6	1/5
7.5.	Татар телендә шәһәр һәм республика чараларында (конкурслар, конференцияләр, фестивальләр олимпиадаларында) катнашкан балалар өлеше, %	52,9	54	54
8. Белем бирү киндәген үстерү				
8.1.	Гомуми белем бирү мәктәбендә бер укучының компьютерда эш сәгатә белән тәэмин ителеше, %	23	23	23
8.2.	Челтәр берләшмәләре эшендә катнашучы педагоглар өлеше, %	89	90	90
8.3.	Мәктәп фәнни жәмгыятьләре әгъзалары булган укучылар өлеше, %	17	18	18
8.5.	Чит телне тирәнтен өйрәнүче укучылар өлеше, %	6,2	6,2	6,2
8.6.	Профильле лингвистик сменаларда катнашучы укучылар саны, кеше	100	100	100
8.7.	Интернет-форумнарда, конференцияләр, семинарларда катнашучы чит тел укытучылары өлеше, %	69	70	70
8.8.	Махсус белем булган техник юнәлешле берләшмәләрдә эшләүче өстәмә белем бирү педагоглары өлеше, %	65	66	70
8.9.	Балаларны өстәмә белем алу белән колачлау, шул исәптән:	96	97	97
8.10.	-техник һәм спорт-техник юнәлешендә, %	29	30	30
8.11.	-физкультура-спорт юнәлешендә, %	18	19	19
8.12.	- туристик-туган якны өйрәнү юнәлешендә, %	12	13	13
8.13.	- экологик-биологик юнәлештә, %	10,5	10,5	11

8.14.	- сэнгаты-ижат юнөлешендә, %	44	44	45
8.15.	-башка юнөлешләрдә, %	3,5	4	4
8.16.	Татар телендә өстәмә белем алган балалар өлеше, %	72	75	80
8.18.	Арча районында яшәүче халыклар телләрендә өстәмә белем алган укучылар өлеше (башка милләт балаларының гомуми саныннан)	0,5	0,5	0,5
8.19.	Татар телендә профиль сменалар белән колачланган балалар өлеше (мәктәп яны, жәйге стационар, чатыр лагерьлары), %	28	30	30
8.20.	Тәрбияләүнең актуаль проблемалары буенча квалификация күтәрү курслары узган, шул исәптән балалар лидерлыгы проблемасы буенча, тәрбия эше буенча директор урынбасарлары өлеше,%	100	100	100
8.21.	Балалар һәм яшүсмерләр арасында асоциаль күренешләрне профилактикалау буенча яңа методикалар һәм технологияләр кергән мәгариф учреждениеләре өлеше, %	100	100	100
8.22.	Музей педагогикасын гамәлгә кергән учреждениеләр өлеше, %	61	63	63
8.23.	Балалар һәм яшүсмерләрне хокукый агарту эшенең яхшы оештыруга район конкурсында катнашкан мәктәпләр өлеше (%)	100	100	100
8.24.	Хокукый тәрбия мәсьәләләре буенча педагоглар өчен укыту семинарлары һәм тренинглары уздыруда катнашкан мәктәпләр өлеше (%)	70	75	75
8.25.	Муниципаль мәгариф учреждениеләрендә гамәлгә ашырыла торган социаль әһәмиятле район проектлары саны, берәмлек	18	18	18
8.27.	УДО, ДОУ, мәктәпләр базасында инновацион майданчыклар саны, берәмлек	12	13	13
8.28.	УДО, ДОУ, мәктәпләр базасында төрле дәрәжәдәге эксперименталь майданчыклар саны, берәмлек	7	8	8
8.29.	Шәһәр өйрәтү семинарларында, инновацион һәм тәҗрибә-сынау эшчәнлегенә проблемалары буенча түгәрәк өстәлләрдә катнашкан педагоглар саны, кеше	88	90	90
8.30.	Республика, бөтенроссия һәм халыкара проектларда һәм программаларда катнашкан гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше, %	24	25	25

8.31.	Республика, бөтенроссия һәм халыкара проектларда һәм программаларда катнашкан педагоглар саны, кеше	80	85	85
8.32.	Республика, бөтенроссия һәм халыкара проектларда һәм программаларда катнашкан укучылар саны, кеше	165	170	180
9. Сәламәтлекне саклый торган технологияләр кергү һәм имин белем бирү мөхите булдыру				
9.1.	Мәктәп укучыларының гомуми саныннан сәламәтлеге беренче һәм икенче төркем булган балалар өлеше, %	75	75	75
9.2.	Сәламәтлекне саклау программаларын гамәлгә ашыручы мәгариф учреждениеләре өлеше, %	100	100	
9.3.	Спорт берләшмәләрендә шөгыльләнүче укучылар өлеше, %	87	90	90
9.4.	Бөтенроссия, республика, район акцияләрендә, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауга юнәлдерелгән ярышларда катнашкан мәктәп укучылары өлеше, %	92	93	93
9.5.	Укучыларны кайнар туклану белән тәэмин итү, %	100	100	100
9.6.	Федераль дәүләт белем бирү стандартына күчерелгән укучыларны 2 тапкыр кайнар аш белән тәэмин итү, %	100	100	100
9.7.	Хезмәт шартлары буенча аттестация үткән эш урыннары саны, берәмлек	100	100	100
9.8.	Иминлек паспорты булган мәктәпләр өлеше, %	100	100	100
9.9.	Янгын сигнализациясе булган мәктәпләр өлеше, %	100	100	100
Авыр тормыш хәлендә калган балаларга ярдәм				
10.1.	Гаилә иминлеген профилактикалау буенча семинарлар һәм тренинглар уздыруда катнашкан мәктәпләр өлеше (процент ягыннан), %	100	100	100
10.2.	Хокук саклау отрядлары булган мәктәпләр өлеше, %	100	100	100
10.3.	Мәктәп педагоглары һәм район житәкчеләре арасында жәмәгәт тәрбиячеләре саны	25	25	25
10.4.	Пандуслар булган мәгариф учреждениеләре өлеше, %	35	35	35
10.5.	Сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре чикләнгән балалар белән эшләүче, семинарлар, консультацияләр, конференцияләр белән колачланган педагоглар, кеше	72	75	75

10.6.	Сәламәтлек мөмкинлекләре чикле балалар саны, шул исәптән медицина күрсәткечләрен исәпкә алып, дистанцион укыту оештырылган инвалид балалар, кеше	15	16	16
10.7.	Инвалид балаларга дистанцион белем бирү технологияләре буенча яңадан эзәрлек узган педагоглар саны, кеше	16	16	16
10.8.	Массакуләм шәһәр һәм республика чараларында катнашкан, шул исәптән инвалидлар декадасы кысаларында, сәламәтлек мөмкинлекләре чикле балалар өлеше, %	80	80	80
10.9.	Инклюзив белем бирү моделен кертү буенча эксперименталь майданчыклар саны	5	6	6
10.10.	Инклюзив белем бирү технологияләрен сынау буенча ресурс үзәкләре-мәктәпләр саны	5	6	6

6. Муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле ресурслар

2024-2026 елларга Программаны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме - 3 769 959,60 мең сум тәшкит итә. Фараз характерында һәм билгеләнгән тәртиптә үзгәртелергә тиеш.

мең сум

Финанслау чыганагы	2024 ел	2025 ел	2026 ел
Республика бюджеты	946 435,00	298 836,10	803 584,70
Жирле бюджет	326 900,50	359 608,20	434 595,10
Бюджеттан тыш чыганақлар			
Барлығы	1 273 335,50	1 258 444,30	1 238 179,80

Программаны гамәлгә ашыру максатларында төрле дәрәжәдәге бюджет ресурслары файдаланылачак. Программаны финанслау механизмы дәүләт ярдәменә төрле формаларын куллануны күздә тоты, шул исәптән:

- а) чараларны турыдан-туры республика бюджетларыннан финанслау;
- б) субсидияләр һәм субвенцияләр алу.

ПРОКУРАТУРА РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
ПРОКУРАТУРА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

**ПРОКУРАТУРА
АРСКОГО РАЙОНА**

Галактионова ул., 1, Арск, 422000
(8-84366) 3 16 80, email: ars.prok@tatar.ru

27.04.2024 № 01-01-2024

На № 1321 от 17.04.2024

Руководителю исполнительного
комитета Арского муниципального
района Республики Татарстан

Гатиятову Р.М.

Сообщаю, что прокуратурой Арского района рассмотрен проект постановления исполнительного комитета Арского муниципального района «Об утверждении муниципальной программы «Развитие образования в Арском муниципальном районе на 2024-2026 годы».

Содержащиеся в проекте постановления нормы достаточны для достижения цели правового регулирования. Правила юридической техники соблюдены. Проекты постановлений не содержат коррупциогенных факторов. Нарушений требований федерального и республиканского законодательства не выявлено.

Замечаний по рассмотренным проектам ИПА не имеется.

Заместитель прокурора района
младший советник юстиции

Р.Н. Юсупов